

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

2023-09-19

BORGSMO FRITIDSGÅRD Gäller från februari 2023 till februari 2024

Ansvarig chef Pia Molin

UTBILDNINGSKONTORET MALLEN UTARBETAD 2017

www.norrkoping.se

Innehållsförteckning

DEL 1

Vision och grundsyn
Beskrivning av verksamheten
Medverkande i framtagandet av planen
Planens giltighetstid
Förankring av planen
Definitioner av centrala begrepp

DEL 2

Aktiva åtgärder kring alla diskrimineringsgrunderna
Ansvarsfördelning inom enheten
Främjande arbete
Förebyggande arbete
Regelbunden uppföljning och dokumentation av det aktiva arbetet

DEL 3

Uppföljning och utvärdering av förra årets aktiva arbete och åtgärder
Resultat av kartläggning av nuläget
Analys av kartläggning av nuläget
Årets planerade åtgärder
Delaktighet och inflytande
Främjande arbete
Förebyggande arbete
Åtgärdande arbete och ärendegång
Rutiner vid nätkränkningar

DEL 4

Information till barn och vårdnadshavare
Enhets trygghetsteam (eller liknande)
Norrköpings kommuns barnrättsombud
Vad kan man göra hemma?

Referenser

Bilaga 1

DEL 1

Vision och grundsyn

Alla barn och elever har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bemötas med respekt. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande och ha aktiva åtgärder mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling och diskrimineringslagen 2 kap 5§ utgör grunden i arbetet mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. I både skollagen och diskrimineringslagen ligger tyngdpunkten på huvudmannens ansvar att genomföra aktiva åtgärder för att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserier ska upphöra.

I Norrköping ska varje enhet ha en årlig plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Som en del av det främjande och förebyggande arbetet ska det finnas med hur enheten, i samverkan med barn/elever och personal undersöker risker, analyserar orsaker, genomför åtgärder och följer upp samt utvärderar arbetet.

I planen ska det även finnas med hur enheten arbetar med att följa upp inkomna anmälningar till rektor på individnivå, för att kunna upptäcka elever som regelbundet blir utsatta eller utsätter andra. Detta för att kunna vidta de åtgärder och insatser som eleven behöver. Det kan röra sig om samtal, disciplinära åtgärder, pedagogiska och sociala kartläggningar, anmälan till rektor om att en elev är i behov av särskilt stöd samt insatser på individ-, -grupp- och enhetsnivå. Arbetet ska dokumenteras löpande.

Innehållet i planen följer Norrköpings kommuns rutin kring Åtgärder mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier UN 2023/

Vision och grundsyn

Fritidsgården är öppen för alla som en mötesplats. Vårt arbete utgår från ett främjande och förebyggande perspektiv och fokus ligger på trygghet, inflytande, delaktighet och möjligheter både vad det gäller bemötande, aktiviteter och miljö.

Vi utgår ifrån och håller vår Värdegrund ständigt aktuell genom att revidera löpande i vårt års hjul.

Vi har tre gyllene regler: vi är snälla mot varandra gammal som ung, vi tar av oss skorna, vi är rädda om alla saker.

Fritidsgården är en trygg plats där jag får vara mig själv.

Vi respekterar varandra, andras integritet och accepterar varandras olikheter.

Det finns snälla och hjälpsamma ledare.

Alla har rätten att bli sedda och bekräftade.

Det är trevlig stämning och trivsamt, vi lyssnar och är vänliga.
Vi tänker positiva saker om oss själva och säger positiva saker i mötet med varandra.

Det finns tydliga regler som alla känner till.
Alla har samma rättigheter och skyldigheter.

Fritidsgården är en chillplats för alla som vill vara här.

Vi behandlar varandra som vi själva vill bli bemötta.
Ingen säger dumma saker, bråkar eller mobbar.

På Borgsmo följer vi Barnkonventionens huvudprinciper:

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.

Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör hen.

Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

(Uppdaterad hösten 2022 av åk.4-6 + tonår)

Beskrivning av verksamheten

Borgsmo fritidsgård finns i Klockaretorpet och i samma byggnad som Borgsmoskolan.

Vi arbetar med 10-12 års, öppen fritidsverksamhet, inskriven 10-12 och fritidsgårdsverksamhet där målgruppen är 13-19 år.

På Borgsmo fritidsgård arbetar vi för att alla ska känna sig välkomna med hänvisning till Diskrimineringsgrunderna. Vi arbetar i första hand med våra målgrupper men samverkar också i området, erbjuder en mötesplats och gemensam verksamhet.

Vi har en utarbetad värdegrund som vi fördjupar oss i regelbundet.

Vi arbetar efter fritidsgårdarnas vision (chefernas) alla ska lyckas, en kultur där vi gör, tillit och mod och ekonomiskt ansvarstagande. Vi samarbetar med övriga inom fritidsgårdsenheten.

Vi följer årligen kommunens uppdrag och riktlinjer för att främja barn och ungdomars fritid. Uppdragets rubriker under 2022/23 är, Kunskap, Ledarskap, Trygghet. Vi arbetar kontinuerligt med att kvalitetssäkra vår

verksamhet, våra utvecklingsmål och vårt värdegrundsarbete. Vi dokumenterar löpande och arbetar utifrån ett års hjul.

Medverkande i framtagandet av planen

Marie A. Matsson, Isko Feratovic, Andreas Jarlental. Genomgång och beslut med:

Planens giltighetstid

Februari 2023 till februari 2024.

Förankring av planen

Alla i personalgruppen ska känna till planen och vara medverkande i skrivandet och revideringen av den. Den ska genomsyra all vår verksamhet och ligga till grund för hur vi arbetar. Vi ska årligen vid ett par tillfällen lyfta olika delar i innehållet bland personalen såväl som för barnen och ungdomarna genom olika forum för att synliggöra vårt arbete i strävan mot en tryggare miljö för alla.

Definitioner av centrala begrepp

Det finns många ord och begrepp för att beskriva kränkningar som sker bland elever. De tre juridiska termerna som används i skollagen och diskrimineringslagen för att reglera skolans arbete mot barns och elevers utsatthet för kränkningar i skolan är *trakasserier*, *sexuella trakasserier* och *kränkande behandling*.

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen 1 kap. 4 § som ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning,
- sexuell läggning eller
- ålder.

Sexuella trakasserier är enligt diskrimineringslagen ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling enligt skollagen 6 kap. 3 § är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att det rör sig som diskriminering enligt diskrimineringslagen.

I samtliga fall handlar det om ett beteende som är oönskat av den som

blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat.

I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Det är viktigt att komma ihåg att det kan vara svårt för ett barn eller en elev att förmedla sin känsla av att ha blivit kränkt. Särskilt yngre barn kan ha svårt att sätta ord på sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna. Barnet eller eleven kan därför behöva ta hjälp av personalen i verksamheten.

Trakasserier och sexuella trakasserier är två former av diskriminering som definieras i diskrimineringslagen och som skollagen hänvisar till.

Mobbning finns inte med som begrepp i den svenska lagstiftningen men innebörden är ändå inkluderad i skollagen och diskrimineringslagen. Det eftersom mobbning handlar om att en elev utsätts för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling vid upprepade tillfällen och där den som utsätts är i ett maktunderläge i relation till den eller dem som utsätter eleven.

Våld mot barn och unga inbegriper ”alla former av fysiskt och psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försummelse, misshandel eller utnyttjande , däribland sexuella övergrepp, oavsett ålder på förövare”.

Skolvåld används ibland för att begränsa våldsbegreppet till våld som sker på skolan, vilket omfattar våld mellan elever men även våld mellan skolpersonal och elever. Skolvåld kan definieras som samtliga handlingar eller situationer som leder till ett skolklimat där elever och lärare känner sig rädda och otrygga, Det innefattar allt från lindriga till allvarliga former av fysiskt våld, verbala och relationella former av våld eller kränkningar (till exempel att bli kallad elaka saker, ryktesspridning och utfrysning), sexuella anspelningar och trakasserier samt hot om våld. Skolvåld inrymmer en rad våldshandlingar, från mer subtila, enskilda handlingar och händelser till grövre, mer systematiska handlingar och händelser som återkommer över tid.

Om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen gäller samma regler för skolpersonalens respektive rektorns anmälningsskyldighet som när det gäller upplevd kränkande behandling.

DEL 2

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är en av nyheterna i diskrimineringslagen att skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder har utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder¹. Lagen medför skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det finns också en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav på skriftlig dokumentation.

Aktiva åtgärder

Alla typer av diskriminering ska anmälas till Barnrättsombudet och följas upp med samtal tillsammans med barn och målsman vid behov.

Vi har ett utarbetat förhållningssätt som också gäller diskriminering.

Diskriminering kan vara att fritidsledare på osakliga grunder behandlar en besökare på sämre/annorlunda sätt än andra besökare eller när besökare missgynnas genom särbehandling på grund av något inom diskrimineringsgrunderna

Ansvarsfördelning inom enheten

Arbetsledare har det yttersta ansvaret för att diskrimineringar anmäls, detta i samråd med övriga medarbetare. Kopia ska också skickas till Fritidsgårdschef. Vid behov sker också samverkan med andra berörda, exempelvis skolan.

Främjande arbete

Vi arbetar aktivt med att undvika att vi diskriminerar när vi diskuterar verksamhet och i vardagsspråk och uppmuntrar till att alla människor är lika mycket värda både genom att tänka in miljö, uppmuntran vid aktiva handlingar och tematiskt. Vi arbetar salutogent vilket innebär att vi försöker lägga fokus på det som är positivt, både vad det gäller person och sak.

¹ Det är tillåtet att särbehandla av skäl som har samband med ålder

- vid tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i förskolan. En sådan bestämmelse kan finnas till exempel i skollagen eller i någon annan förordning.
- om det finns ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Förebyggande arbete

Vi arbetar med att kvalité säkra verksamheten systematiskt och vill utveckla och förbättra vårt förhållningssätt. Vi har en värdegrund som alla ska veta om.

Vi samverkar för att få en helhetsbild. Vi har även ett samarbetsprojekt som heter "Koll på lagen" med Diskrimineringsbyr n.

Regelbunden uppföljning och dokumentation av det aktiva arbetet

Vi följer upp vårt arbete dels genom att arbetsgruppen har regelbundna möten och planeringar veckovis och dels terminsvis enligt vårt års hjul. Vi har möten för återkoppling och utveckling med bes kargruppen. Vi dokumenterar allt.

DEL 3

Inledning

Arbetsledare har det yttersta ansvaret för kränkningar på fritidsgården anmäls och följs upp. Det här diskuteras med alla medarbetare som är involverade. Kopian på anmälan bifogas också till fritidsg rdans chef som i vissa fall också kan bli inkopplad i  randet.

Vi har samarbete med kommunala skolor i området och har som kontaktpersoner f r det samt deltar i trygghets team vid behov. Vi har anmälningsplikt till socialkontoret som kommunanställda.

Uppföljning och utvärdering av förra årets aktiva arbete och åtgärder

Vi har veckovisa uppföljningar på möte med arbetsgruppen.

Uppföljning och utvärdering sker vid  rsslut och enligt års hjul. Vi kan också titta på våra bes karenk ter vad det gäller begreppet trygghet. Vi sammanfattar året vid arbetet med kvalitetsredovisningen och kan då analysera och se vilka förbättringar vi kan göra. Vid revidering av vårt förhållningssätt eller av vår värdegrund så kan vi utveckla arbetet med att bli bättre på att förstå, m ta och följa upp kränkningar.

Resultat av kartläggning av nuläge

Genom bes karenk t av barn och ungdomar  rsvs under rubriken trygghet. Genom redovisningar och återkopplingar centralt av antal anmälningar samt åtgärder. Inför 2023 görs ingen bes karenk t men vi kan följa upp 2022. Genom vår arbetsmilj enk t.

Analys av kartläggning av nuläge

Analys av kartläggning av nuläget ska göras av arbetsgruppen i samverkan med chef. Årshjulet och utvecklingsmålen blir redskap för utvecklingsfrågorna samt en ev. revidering av planen

Klicka här för att ange text

Klicka här för att ange text

Årets planerade åtgärder

Klicka här för att ange text

Utvecklingsmål från Kvalitetsredovisningen 22/23. Vi ska arbeta för en gemensam syn på vad en kränkning är av arbetsgruppen. Alla som arbetar i verksamheten ska ha kunskap om hur vi gör vid kränkande behandlingar och vi ska följa upp anmälningar och åtgärder varje vecka på möte.

Delaktighet och inflytande

Arbetsgruppen och besökarna ska vara delaktiga i värdegrundsarbetet och detta ska återkomma vid fler tillfällen under verksamhetsåret.

Främjande arbete

Vi ska göra besökarna delaktiga genom att ha stormöten och verksamhet där de får uttrycka sina åsikter och ge förslag på förbättringar. Hela arbetsgruppen är ansvarig.

Förebyggande arbete

Vi som arbetsgrupp/fritidsledare möter varje besökare och visar på vad som fritidsgården står för i värdegrund och trivselregler samt vad vi kan ta till för åtgärder om det inte fungerar. Hela arbetsgruppen är ansvariga.

Åtgärdande arbete och ärendegång

Rutiner för åtgärdande arbete och ärendegång

Arbetsgruppen som helhet har ansvar för att kränkingsanmälningar görs och följs upp. Den som uppmärksammar en kränkning skriver så fort som möjligt en anmälan själv och/eller tillsammans med annan ledare. Oftast förs en diskussion med berörda direkt efter kränkningen om de går att nå. Anmälan skickas in direkt till chef. Anmälan tas upp direkt på nästkommande p-möte för att berätta och se över åtgärderna. Pärmerna med anmälningar förvaras i kassaskåpet. Vid diskrimineringar, kränkningar och regelbrott så följer vi en trestegsmodell där det ges varning som första och ett möte med föräldrar, som andra och åtgärd som sista. Trestegsmodellen finns i samma pärm som kränkingsanmälningarna. Vid social oro anmäls detta till socialtjänsten.

Rutiner vid nätkränkningar

Arbetsgruppen ska göra samma sak som i text ovan, vid lagbrott så anmäls det till polisen och vårdnadshavare kontaktas.

DEL 4

Barn, elever och vårdnadshavare ska få information om hur man anmäler kränkningar och diskriminering som sker i och i samband med verksamheten. Denna sida kan delas ut till elever och föräldrar.

Så här informeras barn och vårdnadshavare

Vi informerar besökare och vårdnadshavare genom våra sociala medier Instagram och Facebook och även vår folder som vi delar ut årligen till åk. 4 på Klockaretorpsskolan och Tamburinen skolan. Där står det kontaktuppgifter till Hanna Martinsson och även att vi arbetar med regler, förhållningssätt och värdegrund på Borgsmo fritidsgård.

Enhetens trygghetsteam (eller liknande)

Borgsmo fritidsgård samverkar med Socialtjänsten och EST där det lyfts information om barn och ungdomar som bor i Klockaretorpet och hur vi ska arbeta främjande och förebyggande för en bättre fritid, hem och skola.

Om du som fritidsgårdsbesökare, ditt barn eller någon annan har utsatts för kränkande behandling eller diskriminering ska du kontakta den som är ansvarig för verksamheten, till exempel rektor/chef. Behöver du ytterligare hjälp kan du vända dig till Barnrättsombudet i Norrköpings kommun:

Norrköpings kommuns barnrättsombud

Norrköpings kommun har ett barnrättsombud vars uppdrag är att bevaka barnperspektivet och barnrättsperspektivet inom utbildningskontorets verksamheter 0-20 år och i kommunen

Barnrättsombudet har bland annat som uppdrag att fungera som konsultativt stöd till rektorer, personal, barn och vårdnadshavare i frågor som rör barns rättigheter samt arbeta med kunskapshöjande insatser.

Om du som vårdnadshavare önskar komma i kontakt med barnrättsombudet Hanna Martinsson maila
Hanna.martinsson@norrkoping.se

Vad kan man göra hemma?

Det är av stor betydelse att hemmet och verksamheten har en öppen dialog och känner stöd och förtroende för varandra. Vårdnadshavare bör prata med barnet/eleven hemma, vara lyhörd och uppmärksam på

eventuella signaler. Vid minsta misstanke om att något inte är som det ska vara bör personal i verksamheten skyndsamt kontaktas.

Vara uppmärksam på vad dina barn gör på sociala medier. Informera dig om fritidsgårdens verksamhet samt regler och förhållningssätt. Fråga efter om det finns informationsmaterial att få.

Referenser

Skolverkets Allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" 2014

Skollagen 2010:800

Diskrimineringslagen 2008:567

Bilaga 1

Lagstiftning

Skollagen 2010:800

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skollagen 6 Kap 6-11§§

Diskrimineringslagen 2008:567

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än

någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnds- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. *Lag (2014:958)*.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Den 1 januari 2017 ändrades också förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Förordningen reglerar från och med den 1 januari 2017 endast barns och elevers deltagande i arbetet med planen mot kränkande behandling. Förordningens rubrik har ändrats till förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling. Barns och elevers deltagande i arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering regleras från och med den 1 januari 2017 i diskrimineringslagen.

Andra lagar, konventioner och förordningar

Denna plan bygger även på andra lagar, konventioner och förordningar t.ex. Barnkonventionen, Arbetsmiljölagen, Europakonventionen artikel 14, Regeringsformen 1 kap 2 §, Brottsbalken, Socialtjänstlagen 14 kap 1§.

Klicka här för att ange text Klicka här för att ange text